

Kes näeb vaeva, saab raamatu

(Põlula raamatukogu juhataja K. Nurmse jutustab oma töökogemustest)

Lugupeetud kolleegid. Enam-vähem kõigile Rakvere rajooni inimestele on teada, et alustasin oma karjääri agronoomina — algu karjääri täitevkomitees, hiljem Miišurini-nimelises kollektiivmajapidamises. Minu teeneid hinnati kõrgelt: mind eedutati ühismajandi esimehe vastutusrikkale tööpostile. Siis ma alles mõistsin täiel määral enda kui põllumajanduse spetsialisti ja juhtiva töötaja tähtsust reakolhoosnikute hulgas. Otsustavalt revideerisin ma oma käitumist ja eluviise ning tegin sel alal järsu muudatuse. Jõudsin hämmastamapanevate tagajärgedeni... kuni lõpuks leiti, et see töö ei ole enam minu vääriiline.

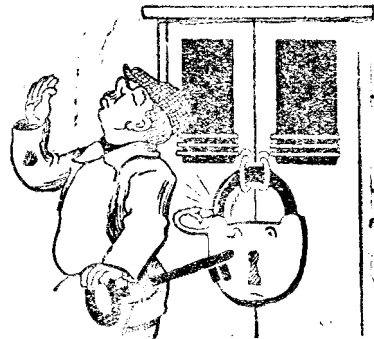
Ja siis, mu sõbrad, 1957. aasta detsembris astusin ma kõhkle-mata ideoloogilise rinde sõduriks — asusin tööle Põlula raamatukogu juhatajana. Amet pole laita. Pealegi on mul kui endisel kolhoosi esimehel laialdane tutvusringkond ja tööks loomupärased anded, eelkõige aga hiilgav kõneanne, mis minu senises praktikas on etendanud alati pooll võitu. Minu käsutuses on mitmetuhandekõiteline raamatufond. Töö sellega nõuab aga oma ala tundmist peensusteni ja küllaldast taipu. Ja viimastest ma tahangi alljärgnevalt jutustada.

Kõigepealt hakkasin ma sihi-kindlalt toimima põhimõtte järgi «kes näeb vaeva, see saab raamatu». Jätsin täiesti lugejate mõistatada, millal on raamatukogu avatud, sest tõeline kirjandussõber oskab ka raamatukogu lahtiolekuks päevas ette nähtud kaheksa tunni hulgast leida selle ainsa õige tunni, millal pole tabalukku raamatukogu sissekäigu ukse ees. Veelgi enam — väga

ükselt kadunud, teatab ta sellest otsekohe lähedalolijatele, ja varsti on nad oma nõudmistega minu juures. Kahetsemisväärselt suur hulk Põlula kooli õpilasi aga ei hinda veel minu tööd ja meetoodeid kirjanduse vastu lugupidamise ja austuse kasvatamisel; nad murisevad, avaldavad pahameelt, kui raamatukogu uks on lukustatud. Nad kurdavad pisarsilmil, et koolis nõutavat lektüüri ei saavat enam raamatukogust laenata. Milleks niisugune häädaldamine? Miks nad ei kasuta siis seda momenti, mil mina abivalmilt raamatukogus juhtun olema?

Niisamasugune lugu on rajooniraamatukogu töötajatega. Nad tahavad tutvuda minu kogemustega, kuid ka nemad peavad selleks vaeva nägema. Käesoleva aasta jooksul on nad püüdnud Põlula raamatukogu töö saladustesse tungida tervelt neljal korral. Ainult üks kord — see oli suvel — kui nad oma visiidist ette teatasid, me kohtusime; ma läksin raamatukogusse vastu oma tavasid, sest mine tea, võivad solvuda, et pean end uhkeks jne. Huvi minu silmatorkava tegevuse vastu on ilmutanud ka ajakirjanduse alal töötajad, kuid neil ei ole õnnestunud mind töömiljööks kohata. Arusaadav, miks minu tegevust seni pole laiematele hulkadele üksikasjalisemalt tutvustatud.

Mis puutub raamatukogu sisse-misse töösse, siis saan siin anda iseenda kõige värskema hinnangu: kõik on korras. Kui ma tööle asusin, olid kataloogid jm. olemas, nii et mul ajaviitmist tühja-tähjaga ei ole. Tihti saadetakse raamatukogule uudiskirjandust, kuid selle olen ma külmavereliselt lasknud esialgu pak-

nelele raamatukogutöötajatele heidetakse ette lugejais vähesel huvi äratamist ühe või teise kirjandusliigi vastu. Pean ütlemata, et nad on taipamatud, lühinägelikud. Ma küsin: milleks on siis lagi? Vaadake sinna ja kirjutage oma tööaruandesse nii ilusaid arve, kui teile just meelepärane on. Vaevalt küll keegi selle vastu huvi tunneb, kas raamatute kaartidele vastavad märkused on tehtud või mitte. Mina igatahes end selle küsimusega ei vaeva.

Täiesti lõõn ma käega rajooni täitevkomitee kultuuriosakonna poolt korraldatavale kultuuritöötajate seminaridele. Mul hakkab seal lihtsalt igav ja ma otsin meelsamini oma tavalist ajaviidet. Arvatavasti pole kellelegi uudiseks, et ma järjekindlalt demonstreerin ümbruskonna elanikele, sealhulgas loomulikult ka noorsoole, alkoholi kahjulikkumõju inimese moraalsetele ja tööalastele omadustele. Kahilemata kõige tugevama mulje jättis Põlula kooli õpilastele see, kui ma otse koolimaja ees koos sõpradega pudeleid asusin tühjendama.

Teatavasti võtavad meie kultuuritöötajad aeg-ajalt osa ka tööst kohalikes põllumajanduslikes ettevõtetes. Näiteks 14.—19. septembrini oleksin tõenäoliselt pidanud noppima Rägavere soovhois kartuleid. Mina, endine kolhoosi esimees, ja kartuleid noppima!? Ei, ma maksan enim 10 rubla päevas inimesele, kes on nõus töötama minu eest... Ma olen ikkagi raamatukogu juhataja ja — kus on siis